

12 SUUNIST USKUNDEVAHELISEKS SUHTLEMISEKS KOHALIKUL TASANDIL

The Congress

Le Congrès

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

KOHALIKU USU ELU TUNDMINE JA SELLEST ARUSAAMINE

01 Kutsume kohalikke omavalitsusi märkama kasvavat rolli, mida usk nüüd omab **üksikisiku ja kollektiivse identiteedi väljakujunemisel** ja selle mõju ühiskonnas suhtlemisele ning ühiskondlike ettekujutuste tekkes, ning paljude kohalike elanike maailmanägemuses. Usk väljendab ka uskumuste süsteemi, mis antakse edasi põlvkonnalt põlvkonnale ja ollakse truu vanadele tavadele. Usk vormib inimeste mõtteviisi ja kehtestab tõekspidamised ja käitumise.

02 Kohalikel omavalitsustel peavad olema head **teadmised** kohalike usurühmituste umbkaudsest suurusest ja sellest, kuidas nad on korraldatud. Kohalikud omavalitsused peaksid saama teadlikuks, et tänu õpetusele, koolitusele ja teenustele, mida nad pakuvad, on kohalike usuühingute tegevus tõesti kasulik üldsusele. Usuühingud pakuvad oma liikmetele

mõtestatuse tunde ja aitavad luua suhtlust ning seega on täisõiguslikud osalejad kohalikus ühiskonnaelus. Kui on olemas teadlikkus rahvus- ja/või usuvähemuste kohast ja rollist, siis on kasulik omada samavõrra teadlikkust ka **enamuse** tegelikust mõjuvõimust, kellel on tavaliselt peaaegu täismonopol kohalike võimukangide juures. Niimoodi saab vältida vähemuste surumist kaitseasendisse vastu nende enda tahtmist. Eritähelepanu tuleb pöörata perekondade rollile ja eriti emadele, kes aitavad oma kultuurilisi tõekspidamisi edastada järgmisele põlvkonnale, olles ka ühiskonnale avatud.

03 Usuühinguid ei tohiks võtta kui ühetaolisi moodustisi, vaid arvestada, et ka nende sees leidub mõnikord **vastuolulisi seisukohti**. Sellepärast on kriitilise tähtsusega nii olevikuks kui tulevikuks, kuidas kohalikud omavalitsused otsustavad, milliste suhtluspooltega nad suhtlusesse asuvad, kes on samavõrra nii suhtlusvalmis kui ka võimelised oma kogukonda mõjutama.

SUHTLUSES OSALETJATE ÜKSTEISEST PAREMA ARUSAAMISE ARENDAmine

04 Kohalikud omavalitsused peavad kaasa aitama **teiste kultuuride avastamisele**, jälgides kultuurilisi sarnasusi ja erinevusi, saades aru inimestest, kelle eluhoiak on teistsugune ja erineb kohalikust tavast ja praktikast. Seda teavet tuleb ka levitada. Omavalitsused saavad seda teha, kui nad soodustavad usuteadmiste õpetamist mitme usu kohta, eesmärgiga suurendada kultuuriteadmisi ning mitte usupraktikaid. Kui taolist haridust pakutakse nii koolis kui ka kodanikuõpetuse-usuteadmiste keskustes, siis võib tekkida soov suurema avatuse ja teadmiste järele. Avatus teiste inimeste suhtes võib äratada ka soovi paremini aru saada omaenda uskumusest või iseenda isiklikest ja ühiskondlikest väärtushinnangutest, mis tänu suuremale kultuuriteadlikkusele vähendab äärmustumise ohtu. Seda tegevust võib juhtida soov luua võrdsed tingimused naiste ja meeste vahel ning tagada, et need ka toimiks.

05 Kohalikud omavalitsused peaks tuvastama **sobivaid hetki** vastastikuste teadmiste arendamiseks ja inimestevahelisteks kontaktideks, samuti selleks, et vähendada umbusaldamise ja isegi hirmutundeid. Eesmärgiks peaks olema pidev edasimineku mitte-teadmiselt teadmiste ja teadmistelt arusaamiseni ning arusaamisest usalduseni. Sobivateks tegevusteks võivad olla külastused eri usutalituskohadesse või iga-aastase kultuuridevahelise või uskudevahelise ürituse või festivali loomine. Sellega võiks kaasneda kultuuridevaheliste ja uskudevaheliste suhete nõukogu loomine, mis oleks mitme-poolse mõttevahetuse keskus.

PARTNERLUSTE LOOMINE

06 Kohalikud omavalitsused tegutsevad **esilinil** ja nende aktiivne kohapealne kohalolu, osapoolte hea tundmine ja uuendusvõime annab neile juhtiva ja täielikult **põhjendatud** rolli tööks usualaste teemadega. Omavalitsuste arutelud ja tegevused peaks juhinduma avatusest, uuendusmeelisusest ja katsetusvalmidusest.

07 Kohalike omavalitsuste roll suhtlemise edendamisel ja partnerluste loomisel on veelgi tõhusam ja kehtivam pikaajaliselt, kui **juba algusest saadik täidetakse teatud tingimusi:**

- ▶ seaduse järgimine;
- ▶ soolise võrdõiguslikkuse edendamine;
- ▶ usualane erapooletus ja mittediskrimineerimine;
- ▶ läbipaistvus omavalitsuste kõikides tegevustes.

08 Kohalikud omavalitsused ei peaks otseselt osalema uskudevahelises suhtluses. Lähimuspõhimõte ja usualane autonoomia peaks olema piirideks ametlikule sponsorlusele või suhtlemise korraldamisele. Ametlikuks põhimõtteks peaks olema **mitteükskõiksus** ja **mittesekumine**. Kohalike omavalitsuste roll on eelkõige olla suhtlemise lihtsustajad, vahendajad või, kui vajalik, reguleerijad, selgelt defineeritud ja läbiräägitud eesmärkide alusel. Omavalitsuste seisukohalt, milleks on haritud erapooletus, tugineb uskudevaheline suhtlemine pigem mõistusel kui usul, pigem teadmistel pigem kui veendumustel.

09 Tunnustamise ja usalduse mõistete rõhutamise abil võivad kohalikud omavalitsused tagada, et uskusid ei käsitleta probleemina, vaid **ressursina**, võttes positiivse hoiaku pluralismi demokraatlikuks haldamiseks. Omavalitsuste tegevust peaks juhtima kaks eesmärki: luua **järjepidevam korralduslik** struktuur kohalike usutunnistuste jaoks ning tugevdada **inimestevahelist ühistunnet**. Suhtluses osalevad osapooled ja partnerid ei peaks tegutsema väljaspool oma konkreetseid rolle ja peaks suhtlemist võtma eelkõige jagatud hüvena, mida peaks soodustama.

10 Usutalituskohtade ehitamise või haldamise tegevusi tuleks kavandada, et tasakaalu ja harmooniat edendada ning soodustada suuremat avatust ja mitte getostumist. See tähendab, et järk-järgult peaks eelistatum olema **uskudevaheline lähenemine** võrreldes mitme-usu lähenemisega. Kohaliku omavalitsuse tööd peaks juhtima hool edendada jagatud usku Jumalasse, kellel on mitu nägu.

11 Kohalike omavalit-
suste hool usulise
mitmekesisuse ja uskudevahe-
lise suhtlemise üle peab olema
peegeldatud konkreetsetes tingimustes kohalikes hoolekande-, spordi-, haridus-, linnaplaneerimise ja kultuuripoliitikates, samuti nende seostes kohalike ühingutega, mis annab sellele **läbiva mõõtme**. Läbiva mõõtmena peab see mõjutama ja informeerima kõiki tegevusvaldkondi, pigem kui olema eraldi alaks. Kui kõik asjaosalised tahavad üksteist ära kuulata, on võimalik saavutada seda, mida kanadalased nimetavad "**mõistlik leppimine olemasolevaga**", mis tähendab, et eri usutunnistustele antakse maksimaalselt võimalusi oma usulisi veendumusi väljendada, kui need ei ole just vastuolus muude põhiõigustega.

HINDAMINE

12 Konsulteerides selleks ka kohalike usuorganisatsioonidega, peaks kohalikud omavalitsused juba ette kindlaks määrama, milliseid **kriteeriumeid ja mõõdikuid** nad peaks kasutama kultuuridevahelise ja uskudevahelise suhtlemise tõhususe hindamiseks. Sii võib kuuluda näiteks omavalitsuste endi kogemusteabe omandamine ja uskudevaheliste suhtlusvõrkude loomine või koolitus- ja teabekeskuste asutamine. Omavalitsused peaks ühendust võtma teiste omavalitsuste esindajatega, et võrrelda ja vastandada oma erinevaid korraldusi, et välja arendada omaenda eriline lähenemine.

Euroopa Nõukogu Kohalike ja Piirkondlike Omavalitsuste Kongressi arvates on uskudevahelise ja kultuurelâbiva suhtlemise edendamine otsustava tãhtsusega meie kohalikke kogukondi moodustavate eri inimrühmade omavahelises lâbimises.

Taoline suhtlemine on tõhus vahend võitluses sallimatuse ja äärmustumise vastu ning tugevdades "üheskoos elamist" vastastikusel austuses.

Kongress alustas selleteemalist tööd kahe konverentsiga, mis korraldati 2006ndal ja 2010ndal aastal Prantsusmaal Montchanin'is. Nendel üritustel osalesid aruteludes nii kohaliku omavalitsuse esindajad, akadeemikud kui ka rahvusvahelised organisatsioonid ning usujuhid, keskendudes kohalike omavalitsuse rollile uskudevahelises suhtlemises – eriti heade praktikate jagamises, ilmalikkuse põhimõtete, usualase hariduse, usujuhtide koolituse ja usutalituste kohtade rahastamise teemadel. Need 12 põhimõtet täiendavad Euroopa Nõukogu Kultuuridevahelise suhtlemise Valget Raamatut "Elada väärikuselt võrdsetena üheskoos", mis võeti vastu 2008ndal aastal.

www.coe.int/congress-intercultural
congress.intercultural@coe.int

Avaldatud: 2016nda a. märtsis

EST

www.coe.int

Euroopa Nõukogu on mandri juhtiv inimõigustealane organisatsioon. Siia kuulub 47 osalisriiki, kellest 28 on Euroopa Liidu liikmed. Kohalike ja Piirkondlike Omavalitsuste Kongress on Euroopa Nõukogu institutsioon, mis vastutab kohaliku ja piirkondliku demokraatia tugevdamise eest oma 47-s osalisriigis. Kongress koosneb kahest kojast – Kohalike Omavalitsuste Koda ja Piirkondade Koda – ning kolmest komiteest. Kongressile koondub 648 kohalikult valitud saadikut, kes esindavad enam kui 200 000 kohalikku ja piirkondlikku omavalitsust.

The Congress

Le Congrès

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE